

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 6C/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720202227
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Mišúnová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2021:3720202227.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica sudkyňou JUDr. Dagmar Mišúnovou, v právnej veci žalobcov: 1/. T. A., Z.. X. X. XXXX, B. Ľ.. Š. XX/XX, B., X/ D. A., Z.. XX. X. XXXX, B. Ľ.. Š. XX/XX, B., X/ I. A., Z.. XX. X. XXXX, B. Ľ.. Š. XX/XX, B., všetci zastúpení: JUDr. Alžbeta BORIKOVA, advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Predmestská 57, Žilina, IČO: 47 249 589 proti žalovaným: I/ BADOS int., s.r.o. so sídlom Slatinská 45/26, Beluša, IČO: 36 341 452, zastúpený JUDr. Jánom Súkenikom, advokátom so sídlom Stred 60/55, Považská Bystrica, II/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu vecnej škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1/ 2.530,55 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalobkyňa 1/ m á voči žalovaným nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalobca 2/ m á voči žalovaným nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcovi do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

V. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VI. Žalobkyňa 3/ m á voči žalovaným nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VII. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa 1/ sa podanou žalobou domáhala proti žalovaným 1/, 2/ náhrady nákladov spojených s pohrebom jej manžela vo výške 2.729,30 Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 Eur. Žalobca 2/ a žalobkyňa 3/ sa domáhali proti žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy každý vo výške 15.000,- Eur. Uviedli, že Okresný súd Považská Bystrica trestným rozkazom sp. zn. 1T/34/2020-436 z 30.04.2020 uznal obvineného F.T. Š., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. B., Q. C. XXXX/XXX, H. X., za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písmeno a) Tr. zák. s poukázaním na § 138 písmeno h) Tr. zák. za to, že ako vodič žalovaného v prvom rade 24.08.2018 v H. B. v čase okolo 04:55 hod. riadil nákladné motorové vozidlo značky Renault Premium M. X.-XXX B. s návesom N. M. X.-XXX W., po ceste č. 1/61 smerom na X. a v kilometri 157.0, v dôsledku nevenovania sa vedeniu vozidla a situácii na ceste na prechode pre chodcov zrazil D. A. Q.. Z.. XX.XX.XXXX (manžel žalobkyne v 1/ rade a otec žalobcov v 2/ a 3/ rade), ktorému nedal prednosť a narazil do neho, pričom D. A. Q.. utrpel zranenia nezlučiteľné so životom, v dôsledku ktorých toho istého dňa v NsP Považská Bystrica o 8:40 hod. zomrel. Za to súd uložil F. Š. trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, pre výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky a povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 1/ rade náhradu škody vo výške 4 721,67 €. So zvyškom nároku na náhradu škody odkázal súd žalobkyňu v 1/ rade na civilný proces. Proti uvedenému trestnému rozkazu podal obvinený F. Š. odpor, v ktorom podstate uznal zavinenie na dopravnej nehode, avšak domáha sa uloženia trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom, bez uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá a bez uloženia povinnosti nahradiť spôsobenú škodu. Ako vyplýva z trestného spisu Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T/34/2020, obvinený F. Š. pracoval ako vodič žalovaného v 1/ rade a dňa 24.08.2018 na základe pokynu zamestnávateľa nastúpil na služobnú cestu do Dolného Kubína s nákladným motorovým vozidlom značky J. X. M. X.-XXX B. s návesom N. M. X.-XXX W.. V prípravnom konaní F. Š. doznal, že v H. B. jazdil s predmetným vozidlom po ceste č. 1/61 smerom na Púchov a kilometri 157.0 na prechode pre chodcov zrazil chodca D. A. Q.. Z.. XX.XX.XXXX. Hoci bol poškodený D. A. Q.. prevezený do NsP Považská Bystrica, tento napriek lekárskej pomoci, tohto istého dňa o 08:44 hod zomrel. F. Š. spočiatku zavinenie na nehode popieral, avšak zrejme vzhľadom na záver znaleckého posudku, tak znalca D.. F. P., ako aj USI Žilina, Doc. Ing. X. A. X., zmenil svoj názor a v podanom odpore z 08.07.2020 prehlásil, že na hlavnom pojednávaní chce urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písmeno b) Tr. por. (že je vinný zo spáchania skutku) a domáha sa, aby mu bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom, bez zákazu činnosti viesť motorové vozidlá a bez povinnosti nahradiť spôsobenú škodu. Pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla mal žalovaný v 1/ rade, na základe poistnej zmluvy 680727249/25, motorové vozidlo Renault Premium M.V. X.-XXX B. T. Z. N. M. X.-XXX W. na základe poistnej zmluvy 6806727249/19 poistené u žalovaného v 2/ rade. Poistnú udalosť žalovaný v 1/ rade ohlásil u žalovaného v 2/ rade 04.09.2018. Žalovaný v druhom rade doposiaľ svoju zodpovednosť nepoprel. Žalobkyňa 1/ titulom nákladov na pohreb manžela D. A. Q.. zaplatila pohrebnej službe X. A. - advent 1.172,32 €, za vykopanie hrobu sumu 238 €, za zhotovenie pomníku Kamenárstvo K2 sumu 2.855 € a titulom nákladov na kar sumu 456,35 €. Spolu zaplatila sumu 4.721,67 €. Vzhľadom na znenie § 101 zákona č. 461/2003 Z.z. v platnom znení, si žalobkyňa 1/, titulom nákladov spojených s pohrebom D. A. Q.. uplatňuje sumu 2.729,30 €. F. Š., ako zamestnanec žalovaného 1/ dňa 24.08.2018 si plnil svoje povinnosti vyplývajúce mu z pracovnej zmluvy a pokynu zamestnávateľa. Pri výkone tejto činnosti sa dopustil protiprávneho konania, dôsledkom ktorého bola smrť D. A. Q.. Je nepochybné, že tým zasiahol do osobnostných práv žalobcov. Pred smrťou D. A., žalobcovia spolu s ním tvorili kompaktnú fungujúcu rodinu so silnými citovými väzbami. Jeho násilnou a neočakávanou smrťou došlo k pretrhnutiu týchto citových väzieb a porušeniu ich práva na spoločný život. Žalobkyňa 1/ bola veľmi citovo závislá na manželovi, pomáhala mu v podnikaní, plánovali spolu toto podnikanie rozvíjať a rozšíriť o realitnú činnosť, čo bolo násilne pretrhnuté. Stratila celoživotného partnera, s čím sa doteraz nevie úplne vyrovať. Hoci od jeho smrti uplynuli už 2 roky, stále intenzívne pociťuje jeho stratu, najmä pri rodinných oslavách, sviatkoch, spoločných stretnutiach s deťmi a podobne. Spolu sa starali o jeho matku, ktorá zomrela v roku 2019, spolu cestovali a mali spoločné záujmy (starali sa o psy a mačky). Doterajší spôsob života a jeho perspektívy boli činnosťou žalovaného 1/ násilne a trvalo prerušené. Žalobca 2/ je synom D. A. Q.. a žalobkyne 1/. Vždy mali s otcom vynikajúci vzťah, zdôverovali sa navzájom so všetkými problémami a radosťami. Otec ho vždy podporoval, počas štúdia v Brne rodičov pravidelne navštevoval a ak nemohol pricestovať domov, navštevoval ho otec v Brne sám, alebo s matkou. Mal partnerku, ktorú otec poznal a mal z ich dobrého

vzťahu radosť. Podporoval ho v športovej činnosti a v cestovaní. Násilnou smrťou otca je jeho citový život ochudobnený o významnú osobu a veľmi ho trápí, že matka (žalobkyňa 1/) ostala sama a taktiež stratila perspektívu žiť naďalej v hodnotnom vzťahu s milovanou osobou. Žalobkyňa v 3/ je dcérou D. A. st. a žalobkyne 1/. S otcom mala mimoriadne dobrý vzťah, prejavovali si navzájom lásku, podporoval ju a držal jej palce. Veľmi sa tešil z jej vzťahu s priateľom V. C. (s ktorým plánuje svadbu), keď s ním prišla domov, vedeli sa družne, úprimne porozprávať, spolu sledovali futbal a mala úprimnú radosť z ich dobrého vzťahu. O ich dobrom vzťahu svedčí aj skutočnosť, že V. C. bol na pohrebe otca a toto veľmi ťažko znášal. Pravidelne si s otcom telefonovala každý druhý deň, 2 krát do mesiaca chodila domov a keď nemohla prísť ona, navštevoval ju otec aj s mamou. Chodili spolu na výlety a vzájomne sa podporovali. S otcom (a taktiež žalobca 2/ a žalobkyňa 1/) mala veľmi hlboký citový vzťah, ktorý je navždy stratený. Nikdy v živote ju nenapadlo, že by ich vzťah skončil takto tragicky. Do dnešného dňa sa úplne so stratou otca nevyrovнала.

2. Na preukázanie svojich tvrdení k žalobe pripojili: Trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T 34/2020-436 zo dňa 30.4.2020, Odpor proti citovanému trestnému rozkazu zo dňa 8.7.2020, údaje o škode č. 8005922393, príjmový pokladničný doklad zo dňa 30.8.2018, príjmový pokladničný doklad zo dňa 3.10.2018, faktúru č. 2018020 zo dňa 3.10.2018, faktúru č.5445 vrátane pokladničného dokladu, pokladničný doklad č. 8P0004486 a pokladničný doklad č. 20180828000021.

3. Žalovaná 1/ spočiatku súhlasila s odškodnením poisťovňou v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení. Po zvolení si právneho zástupcu uviedla, že ju mrzí celá vzniknutá situácia, avšak nemôže sa v plnej miere stotožniť s uplatnenými nárokmi. Žalobcovia si v zmysle § 101 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení uplatnili nárok vo výške 2.729,30 € z titulu nákladov spojených s pohrebom poškodeného D. A.. Do týchto nákladov žalobcovia zahrnuli cenu za vykopanie hrobu v hodnote 238 € a cenu za zhotovenie pomníka 2.855 €. V tejto súvislosti dáva žalovaná 1/ do pozornosti ustanovenie § 2 ods. 2 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého: „Náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádza do výšky 663,88 eura.“ Rovnako žalovaná 1/ poukazuje na ustanovenie § 101 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého: „Suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 2.324,40 eura.“ Vzhľadom na vyššie uvedené sa žalovaná 1/ nemôže stotožniť s uplatneným nárokom žalobcov vo výške 2.729,30€, nakoľko do tejto sumy je započítaná výška nákladov v rozpore s vyššie uvedeným Nariadením vlády Slovenskej republiky a takisto v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Žalovaná 1/ sa tiež nestotožňuje s výškami uplatnených nárokov z titulu nemajetkovej ujmy, nakoľko podľa jej názoru sú neprimerane vysoké. Hlavným dôvodom neprimeranosti týchto nárokov je, že poškodený D. A. bol podľa názoru žalovanej 1/ spoluzodpovedný za dopravnú nehodu, a teda aj za vzniknutú škodu. Uvedené tvrdenie podopierajú závery Znaleckého posudku č. 6/2020 vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline zo dňa 20.01.2020, v ktorom sa niekoľkokrát uvádza, že chodec (poškodený D. A.) mal možnosť dopravnej nehode zabrániť, resp. odvrátiť kolíziu situáciu. V tejto súvislosti dáva žalovaná 1/ do pozornosti závery Znaleckého posudku, v ktorom sa na strane 84 konštatuje: „Ak by chodec sledoval dopravnú situáciu zo smeru pohybu vozidla Renault, potom mohol vyhodnotiť, že prechádzaním pomalou chôdzou v kombinácii s tým, že jazdná súprava neznižovala rýchlosť jazdy vzniká kolízia situácia, a že nedokáže včas opustiť jazdný pruh vozidla. Ak by chodec zareagoval na približujúce sa vozidlo Renault zrýchlením chôdze, dokázal by tesne opustiť koridor vozidla Renault a k dopravnej nehode by nedošlo.“ S ohľadom na uvedené nepovažujeme konanie chodca za správne. Chodec nezrýchľil svoj pohyb tak, aby dokázal odvrátiť kolíziu situáciu. Takisto sa na str. 85 Znaleckého posudku konštatuje: „Chodec mal možnosť dopravnej nehode zabrániť tak, že by v čase 2,5 s pred zrážkou zareagoval zrýchlením pohybu na rýchlosť 5km/h.“ Týmto by stihol opustiť koridor vozidla Renault a k dopravnej nehode by nedošlo. Taktiež v Znaleckom posudku pri stanovení príčiny dopravnej nehody z technického hľadiska je uvedené aj príčinné zavinenie dopravnej nehody zo strany chodca (poškodeného D. A.) a to na strane 85 a 86: „Chodec nezrýchľil včas svoj pohyb tak, aby dokázal odvrátiť kolíziu situáciu. Každý z účastníkov predmetnej dopravnej nehody mohol včasnou a správnou reakciou na vzniknutú dopravnú situáciu reagovať tak, aby dopravnej nehode zabránil a to nezávisle na konaní druhého účastníka dopravnej nehody.“ Z uvedených záverov Znaleckého posudku podľa názoru žalovanej 1/ vyplýva, že poškodený D. A. bol spoluzodpovedný za vznik dopravnej nehody a takisto aj za jej následky. Vzhľadom na to, že poškodený bol spoluzodpovedný za vznik dopravnej nehody a teda aj za vznik škody, nemôže žalovaná 1/ zodpovedať za následky predmetnej dopravnej nehody v plnej miere. Vzhľadom na uvedené dáva žalovaná 1/ do pozornosti ustanovenie § 441 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov /ďalej aj ako „OZ“\ „Ak bola

škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám". Výška nárokov, ktorú si žalobcovia uplatnili v žalobe je neprimerane vysoká, nakoľko sám poškodený svojim konaním spoluzavinil vznik dopravnej nehody, resp. vznik škody, a preto uplatnené nároky žalobcov by mali byť v zmysle § 441 OZ primerane znížené. Žalovaná 1/ navrhuje súdu, aby na základe svojej voľnej úvahy primerane znížil nároky žalobcov na základe toho, že poškodený vznik dopravnej nehody, resp. škody spoluzavinil, a teda poškodený by mal znášať škodu pomerne. Výšku zníženia nárokov žalobcov žalovaná 1/ ponecháva na úvahe súdu. Žalovaná 1/ má za to, že žalovaný 2/ je v predmetnej veci pasívne legitimovaný. V tejto poukazuje aj na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/131/2018 zo dňa 30.04.2019, ktorý rozhodoval v obdobnej záležitosti týkajúcej sa pasívnej legitimácie poisťovne a ktorý jednoznačne zhrnul aktuálny právny stav, resp. aktuálnu súdnu prax v otázke týkajúcej sa pasívnej legitimácie poisťovne v obdobnej veci. Vzhľadom na uvedené žalovaná 1/ navrhla, aby súd žalobu voči žalovanej 1/ zamietol a zaviazal na náhradu škody a nemajetkovej ujmy výlučne žalovanú 2/. V prípade, ak súd zaviazal žalovanú 1/ a žalovanú 2/, žalovaná 1/ žiada, aby súd zároveň prihliadol na všetky námietky, ktoré vzniesla žalovaná 1/, a to najmä na spoluzavinenie poškodeného ako aj na obmedzujúce ustanovenie 1 101 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v súvislosti s uplatnením nákladov spojených s pohrebom.

4. Žalovaná 2/ nárok žalobcov neuznala v celom rozsahu. Uviedla, že právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 Zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu, a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v OZ ustanovenou v § 442 a nasl., vrátane ust. § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu Zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ust. § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Pokiaľ aj v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nižších stupňov prekvapujúco nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem „škoda na zdraví“ v zmysle Zákona o PZP aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ, je potrebné poukázať na rozhodnutie ÚS zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010, v ktorom uvádza: „Z rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 06. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Poukázala na publikovaný Rozsudok NS SR z 26.09.2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012, zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 9/2014 pod číslom 127, t.j. R 127/2014, v ktorom NS SR uvádza: „treba mať na zreteli to, že režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, ktoré je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Na rozdiel od toho, právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Zásadný rozdiel je aj medzi nahradením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy - pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade škody treba jej výšku vyčíslit' a preukázať. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009).“ Obdobne potom poukazujeme aj na Uznesenie ÚS I. ÚS 137/07 z 23. augusta 2007, v ktorom sa ÚS v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou všeobecných súdov, ktoré dôvodili, že „Keďže zákon o zodpovednosti štátu (v našom prípade Zákon o PZP, pozn. Žalovaného v 2. rade) bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, žaloba musela byť zamietnutá.“ A ďalej „Podľa názoru krajského súdu škoda (ako kategória občianskeho práva)

sa v ustálenej súdnej praxi chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je (ak nedochádza k naturálnej reštitúcii) napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňazí, pričom skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Z takto vymedzeného a chápaného pojmu škody, resp. skutočnej škody vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného, s výnimkou prípadov, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i tzv. materiálnu satisfakciu (peňažné zadosťučinenie). Takto podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo zadosťučinenie dostačujúce najmä pre to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon podľa § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Najmä toto posledné ustanovenie je dostatočným argumentom pre záver, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceníteľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné (obdobne ako je tomu pri § 16 OZ, pozn. Žalovaného v 2. rade), keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1.“ Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu Zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postup potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu „zhojiť“ nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ, pričom táto je vo vzťahu k Žalovanému v 2. rade, vzhľadom na jeho súkromnoprávny charakter, vylúčená. S poukazom na argumentáciu žalovaného v 2. rade k otázke jeho pasívnej vecnej legitímácie v predmetnom konaní (jej absencie) uviedla, že v prípade, ak by aj teoreticky pripustila, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a v kontexte celého Zákona o PZP. K otázke príčinnej súvislosti pritom NS SR v Rozsudku z 29.03.2007 sp. zn. 3 Cdo 32/2007 uviedol, že „Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom (v našom prípade poisťnou udalosťou, pozn. Žalovaného v 2. rade) a škodou zákon č. 58/1969 Zb. (Zákon o PZP) nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.“ (mutatis mutandis Rozsudok NS SR z 30.07.2009 sp. zn. 1 Cdo 129/2008, Rozsudok NS SR z 30.06.2010 sp.zn. 5 Cdo 126/2009, Rozsudok NS SR z 31.07.2012 sp.zn. 6 Cdo 89/2011, Uznesenie NS SR z 23.04.2014 sp. zn. 6 MCdo 7/2013 atď.). V tejto súvislosti potom poukázala na Rozsudok NS SR z 30. januára 2007, sp. zn. 2 Cdo/73/2006, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého, „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna.“ (rovnako

napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého „poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou.“. Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k Žalovanému v 2. rade je poistnou udalosťou dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv Žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k Žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP. Aj toto je opäť len jedným z mnohých mement toho, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní Zákona o PZP nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. V konečnom dôsledku na podporu vyššie uvedených záverov poukazujeme na Rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom „škodu (priamu) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána Lazara. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody.“. Z vyššie uvedených dôvodov mala za to, že aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - Žalovaný v 2. rade priamo zo Zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže Žalobcovia neboli účastníkom dopravnej nehody. Žalovaný v 2. rade považuje za absurdné, aby sa pri výklade „škody“ potom zo strany žalobcov všeobecne vybrali „čerešničky“ a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je potom potrebné k týmto nárokom ako k škode pristupovať v celku, a so všetkými, nie len pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody vo výške 2.729,30,- EUR podotkla, že u Žalovaného v 2. rade zo strany Žalobcov žiadne nároky uplatňované neboli. V zmysle § 4 ods. 2 Zákona o PZP je poškodený povinný uplatniť a preukázať svoje nároky, pričom žalovaná v 2. rade má následne zákonnú povinnosť skončiť šetrenie a oznámiť výsledok do 3 mesiacov odo dňa uplatnenia a preukázania nárokov. Zároveň poukázala na to, že v zmysle § 2 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, sa náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu uhrádzajú do výšky 663,88,- EUR. Vzhľadom na všetku vyššie uvedenú právnu argumentáciu, s mala za to, že voči Žalovanému v 2. rade je žaloba v časti nemajetkovej ujmy podaná neoprávnená a bez právneho základu, nakoľko Žalovaný v 2. rade nie je podľa Zákona o PZP pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradíť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Vo vzťahu k škodovým nárokom Žalovaný v 2. rade popiera nárok žalobcu v 1. rade na úhradu nákladov za zhotovenie pomníka nad rozsah 663,88,- EUR. Navrhla, aby súd Žalobu voči Žalovanému v 2. rade zamietol v časti náhrady nemajetkovej ujmy, a zároveň v časti náhrady škody nad sumu 663,88,- EUR za zhotovenie pomníka.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, oboznámením údajov o škode č. 8005922393, príjmového pokladničného dokladu zo dňa 30.8.2018, príjmového pokladničného dokladu zo dňa 3.10.2018, faktúry č. 2018020 zo dňa 3.10.2018, faktúry č.5445 vrátane pokladničného dokladu, pokladničného dokladu č. 8P0004486, pokladničného dokladu č. 20180828000021, pripojeného spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T 34/2020 - najmä rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T 4/2020-508 zo dňa 8.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 3To/62021-516 zo dňa 3.3.2021, výpovede p. Š.M. (čl. 43), výpovede žalobkyne (manželky z čl. 63 až 64), výpovede veterinárky F.. T. F. (čl. 71), záverov znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 6/2020 zo dňa 20.1.2020 (čl. 200 až 205), fotografií, SMS správ a zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T 4/2020-508 zo dňa 8.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 3To/62021-516 zo dňa 3.3.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť čo do viny a trestu dňa 28.12.2020 a výroku o škode dňa 3.3.2021 bol obžalovaný F. Š., Z.. X.X.XXXX uznaný vinným, že dňa 24. augusta 2018 asi o 04.55 h v H. B., H. X., riadil nákladné motorové vozidlo značky zn. Renault Premium, evidenčného čísla X.-XXX B. Q. Q. Z. I.. N., M. Č. X.-XXX W., po ceste číslo I/61, smerom na Púchov, kde v úseku cesty v kilometri 157.0, v tiahlej pravotočivej zákrute, v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, pri rýchlosti jazdy 49 km/h, oneskorene reagovalo časovú diferenciu najmenej 0,78 sekundy na chodca D. A. prechádzajúceho cez vozovku spolu so psom na vŕdzke po priechode pre chodcov vyznačenom zvislou dopravnou značkou, ako i vodorovným dopravným značením, a to z pravej strany cesty na ľavú v smere jazdy vozidla, ktorému nedal prednosť a do ktorého narazil pri strede vozovky ľavým predným

rohom vozidla, pričom chodec D. A. pri dopravnej nehode utrpel so životom nezlučiteľné zranenia, a to zmliaždenie mozgu, krvácanie pod mäkké a tvrdú blanu mozgovú, zlomeniny spodiny lebečnej, úrazové poškodenie tvrdej blany a opuch mozgu, ktoré utrpel spolu s inými zraneniami, pričom na následky týchto zranení dňa 24.08.2018 o 08.44 h v Nemocnici s poliklinikou Pov. Bystrica zomrel. Obv. F. Š. porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c), f) Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v znení neskorších zmien a doplnkov, teda inému z nebanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 2 roky s podmieneným odkladom, skúšobnou dobou 4 roky. Bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 40 mesiacov. Poškodená (žalobkyňa 1/) bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

7. Zo znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 6/2020 zo dňa 20.1.2020, ktorý je súčasťou trestného spisu sp.zn. 1T 4/2020 súd zistil, že vodič viedol vozidlo Renault H. B. po ceste I/61 v pravotočivom oblúku. Ide o úsek, kde sa nachádzajú dva priechody pre chodcov, pričom k predmetnej dopravnej nehode došlo na druhom priechode. V čase reakcie viedol vozidlo Renault rýchlosťou 49 km/h. V čase zrážky s chodcom bola rýchlosť vozidla Renault cca 38,5 km/h. V úseku je najvyššia dovolená rýchlosť 50 km/h. V danom mieste sa však nachádzajú dva priechody pre chodcov, a preto aj posúdenie primeranej rýchlosti je otázkou právneho vyhodnotenia. Ak mohol vodič jazdiť rýchlosťou, ktorá bola v danom úseku dovolená (50 km/h), potom rýchlosť jazdy nebola nesprávnym prvkom v technike jazdy vodiča vozidla Renault. V zmysle pravidiel cestnej premávky chodci nie sú povinní pri prechádzaní cez vozovku po priechode pre chodcov používať reflexné prvky, ktoré dokážu výrazne zlepšiť možnosť rozpoznania chodcov zo strany vodičov vozidiel. Často sa po priechode pre chodcov pohybujú aj chodci v tmavom oblečení, ktorých je možné bez reflexných prvkov rozpoznať na kratšiu vzdialenosť ako vzdialenosť, na ktorej vodič dokáže zastaviť z najvyššej dovolenej rýchlosti v úseku. Do akej miery mal tieto skutočnosti zohľadniť vodič vozidla Renault a tomu prispôbiť rýchlosť jazdy je otázkou právneho posúdenia. Pri správnom vyhodnotení skutočnosti, či sa po priechode pre chodcov pohybujú chodci bolo možné rozpoznať chodca aj na väčšiu vzdialenosť (ako 35 m - z ktorej by vodič zabránil dopravnej nehode). V danom mieste je z pozície vodiča vozidla pozadie chodca pomerne svetlé, čo vytvára dostatočný kontrast na spozorovanie tmavo oblečených chodcov. Oneskorenie začiatku reakcie vodiča vozidla Renault o minimálne 0,78 až 0,83 s bolo nesprávnym prvkom v technike jazdy vodiča vozidla Renault. Uvedený nesprávny prvok bol príčinou toho, že vodič vozidla Renault nedokázal dopravnej nehode zabrániť. Chodec prechádzal cez vozovku z pravej strany na ľavú (pri pohľade zo smeru jazdy vozidla Renault) po priechode pre chodcov. Chodec sa pohyboval so psom. Podľa F. F. pes nebol schopný rýchlejšieho pohybu. Vo vzťahu k uvedenému bola rýchlosť chodca stanovená na cca 2,5 km/h, teda pomalá chôdza. Chodec začína vstupovať do vozovky v čase 5,3 s pred zrážkou, kedy sa vozidlo nachádzalo 71,5 m pred miestom nehody. V tomto čase ešte chodec nemal technické signály na to, že vodič vozidla Renault nebude včas znižovať rýchlosť jazdy tak, aby dal prednosť chodcovi. Chodec však prechádzal cez vozovku pomalou chôdzou, prechádzal cez vozovku rýchlosťou cca 2,5 km/h. Ak by chodec sledoval dopravnú situáciu zo smeru pohybu vozidla Renault, potom mohol vyhodnotiť, že prechádzaním pomalou chôdzou v kombinácii s tým, že jazdná súprava neznižovala rýchlosť jazdy vzniká kolízna situácia a že nedokáže včas opustiť jazdný pruh vozidla. Ak by chodec zareagoval na približujúce sa vozidlo Renault zrýchlením chôdze, dokázal by tesne opustiť koridor vozidla Renault a k dopravnej nehode by nedošlo. Za uvedených podmienok by pravdepodobne pes nestihol opustiť koridor pohybu vozidla. S ohľadom na uvedené nepovažujeme konanie chodca za správne. Chodec nezrýchľil svoj pohyb tak, aby dokázal odvrátiť kolíznu situáciu vyvolanú tým, že vodič vozidla Renault oneskorene reagoval na prechádzajúceho chodca a nezačal včas znižovať rýchlosť jazdy. Vodič vozidla Renault mal možnosť z rýchlosti, ktorou viedol vozidlo zastaviť pred miestom zrážky za predpokladu, že by na situáciu reagoval v čase 2,67 s pred zrážkou, teda o 0,83 s skôr. Chodec by stihol opustiť koridor vozidla Renault a k dopravnej nehode by nedošlo (časové zabránenie dopravnej nehode) za predpokladu, že by vodič viedol vozidlo v čase začiatku reakcie rýchlosťou do 39 km/h. Ak by vodič reagoval na situáciu v čase 2,62 s pred zrážkou (o 0,78 s skôr), dokázal by chodec opustiť koridor vozidla. Chodec mal možnosť dopravnej nehode zabrániť tak, že by v čase 2,5 s pred zrážkou zareagoval zrýchlením pohybu na rýchlosť 5 km/h. Vodičovi jazdnej súpravy znemožnila zabrániť dopravnej nehode jeho oneskorená reakcia na chodca prechádzajúceho cez vozovku po priechode pre chodcov. V príčinnej súvislosti so vznikom nehodového deja je teda oneskorená reakcia vodiča jazdnej súpravy. Technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča vozidla Renault (oneskorenej reakcie na pohyb chodca po priechode pre chodcov)

a tiež konania chodca (ktorý nereagoval na prichádzajúce vozidlo tým, že by zvýšil rýchlosť svojho pohybu, čím by tesne opustil koridor pohybu vozidla). Vodič vozidla Renault reagoval na situáciu s oneskorením minimálne cca 0,78 až 0,83 s, v dôsledku čoho nedokázal z rýchlosti, ktorou viedol vozidlo zastaviť pred miestom zrážky, resp. chodec nestihol opustiť koridor vozidla. Chodec nezrýchľil včas svoj pohyb tak, aby dokázal odvrátiť kolíziu situáciu vyvolanú tým, že vodič vozidla Renault nezačal včas znižovať rýchlosť jazdy. Každý z účastníkov predmetnej dopravnej nehody mohol včasnou a správnou reakciou na vzniknutú dopravnú situáciu reagovať tak, aby dopravnej nehode zabránil a to nezávisle na konaní druhého účastníka dopravnej nehody.

8. Žalobkyňa 1/ v trestnom konaní vypovedala, že manžel každé ráno chodieval na prechádzky so psikom, rasy krížený nemecký špic. Psík je čisto bielej farby, huňatý a je vysoký cca 40 cm v kohútiku. Manžel každé ráno chodieval so psikom na prechádzky medzi 4,00 hod. a 5,30 hod., podľa toho, ako sa zobudil. Chodieval na cca viac ako polhodinové prechádzky podľa toho, ako sa chcelo psíkovi, pretože je už starý, má 14 rokov a je slepý, je dosť veľký a p. Š. si ich všimnúť mohol. P. Š. sa jej stále ospravedľoval a hovoril, že muž mu vbehol do cesty, že ho nevidel, že bol v tmavom oblečení. Ona na to reagovala tak, že veď tam bol čistobiely psík, vysoký cca 40 cm. Manžel so psikom chodieval vždy pomaly, pretože psík je slepý a starý, a tak s ním sa rýchlo ani ísť nedá.

9. Veterinárka F. T. F. v trestnom konaní uviedla, že sa jednalo o 14 ročného bieleho psa, kríženého, väčšieho cca 40 cm v kohútiku. K zdravotnému stavu psa uviedla, že jeho pohybové schopnosti v čase nehody boli veľmi spomalené. Išlo o hluchého, slepého psa. S takýmto zdravotným stavom bol pes odkázaný na svojho majiteľa, určite sa nevedel pohybovať rýchlo.

10. Žalobkyňa 1/, manželka nebohého D. A., Q., na pojednávaní uviedla, že s manželom mali harmonické manželstvo, boli manželmi 30 rokov. Bol to najúžasnejší manžel, dýchal za rodinu. Každý deň si na neho spomína a veľmi ťažko sa jej o tom hovorí. Spolu sme sa venovali turistike, chodili do prírody, venovali sa zvieratkám. Tešili sa, že sa deti už osamostatnili a že si budú spolu nažívať. Manžel sa tešil na svadby detí, na vnúčatká. Vždy sa deťom venoval, všetko ich učil, naučil ich aj športovať. Tešil sa, že keď sa deti už osamostatnili, všetko toto bude učiť vnúčatá. Celá rodina sa spoliehali na manžela, vedel sa postarať o rodinu. S manželom spolu podnikali, vykonával sprostredkovateľa pre poisťovňu a ona pre neho vykonávala administratívu. Po udalosti sa jej celý život rozšypal, musela požiadať o predčasný dôchodok. Všetko je už úplne inak a nevie sa s tým vysporiadať, stále tomu nemôže uveriť. Všetko sa zmenilo. Manžel bol úžasne komunikatívny, všetko vedel zariadiť, vybaviť a teraz všetko zostalo na nej. Sestra je onkologický pacient, chodila jej pomáhať, teraz už ani toto nemôže, lebo zvieratá nemôžu zostať samé. Deti sa už osamostatnili, ale keď prišli, chodieval s nimi na kúpalisko. Syn bol v zahraničí, ale dcéra s priateľom u nich bola každý týždeň. Mávali spoločné rodinné stretnutia. Bol to najlepší otec. Pokiaľ žalovaní tvrdia, že manžel mohol zrýchliť chôdzu po prechode, toto je vylúčené. Cez prechod išiel so 14 ročným psom, ktorý bol slepý v dôsledku cukrovky. Musel dostávať inzulín, bol hluchý, tiež mal pohybové problémy. Bolo vylúčené, aby išiel rýchlejšie, čo konštatovala aj veterinárka. Jednalo o veľkého bieleho psa, ktorý mal v kohútiku 50 cm, bol to veľký špic, a preto ho vodič musel jasne vidieť. Manžel išiel cez prechod venčiť psa. Za prechodom sa nachádzal potok, rodinné domy, psík tam veľmi rád chodieval, mal tam nové pachy. Aj teraz keď ho venčí, tak vidím, že by tam veľmi rád išiel. Ona však na to miesto ani neodkáže ísť.

11. Žalobca 2/, syn nebohého D. A., Q., na pojednávaní uviedol, že od strednej školy je v zahraničí. Najskôr bol v Brne, potom pol roka v Nórsku, neskôr v Dánsku a potom sa vrátil do Prahy. S otcom bol síce v kontakte menej často, avšak bol ním v intenzívnom telefonickom kontakte, volávali si 2-3x týždenne. Vždy sa zaujímal ako sa mu darí, aké má plány. On tiež hovoril o svojich plánoch. Chcel rozširovať s mamou realitnú činnosť. Napr. aj v období okolo nehody mal naplánované ísť do Bratislavy, mal ísť podpisovať veľký projekt. Tešil sa, že s mamou budú spolu tráviť čas, mali blízko k dôchodku. On tiež s otcom trávil čas, keď sa dalo, spolu športovali, chodili na turistiku. Táto udalosť pre neho bola veľký stres, ako to celé budú zvládať, ako pomôže mame. Je celkovo ťažké o tom hovoriť. Otec ho všetko učil, bol to človek, ktorý vedel všetko zariadiť. Nebál sa ničoho a toto ho aj naučil, že keď sa chce, všetko sa dá zariadiť. Doteraz sa s tým nevyrovnal. Často sa mu stáva, že sa mu o otcovi sníva, že tu je a potom sa zobudí a nie je to pravda. Veľmi mu chýba kontakt s ním. Keď mal akýkoľvek problém, tak vedel, že sa na neho môžem obrátiť a takto prišiel o jedného z najdôležitejších ľudí v živote.

12. Žalobkyňa 3/, dcéra nebohého D. A., Q..., na pojednávaní uviedla, že jej veľmi chýba kontakt s otcom, ich spoločné aktivity. Otec ju učil všetko od malička. V r. 2016 sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti rodičov, avšak napriek tomu veľakrát otec za ňou chodil, aj 2 až 3x za týždeň. Chodili spolu na výlety, na kúpalisko. Obaja aj s jej priateľom boli fanúšikovia futbalu, spolu ho pozerali, plánovali ísť na zápas do Talianska, Anglicka. S otcom chodil každú zimu lyžovať, chodili spolu na dovolenku do Chorvátska. Napr. bola na PN s kolenom a otec sa jej venoval, chodil s ňou po doktoroch, na rehabilitácie, každý deň si spolu volali, pomáhal jej v podstate vo všetkom aj keď niečo nevedel, tak to zistil. Keď otec zomrel, musela si zobrať mesiac voľno v práci. Od tejto udalosti každý voľný čas, ktorý má, venuje mame, keďže zostala sama. Odvtedy už chodia na výlety výnimočne, na dovolenky už nechodia, nakoľko sa nemá kto postarať o zvieratá, ktorým sa rodičia venovali. Bývalo to tak, že buď ona išla s otcom na dovolenku a mama sa starala o zvieratá alebo opačne.

13. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

14. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

15. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

16. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 OZ Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Podľa § 420 ods. 1, 2, 3 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. (2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. (3) zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

18. Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

19. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len PZP) zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

20. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

21. Podľa 15 ods. 1 Zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

22. Predmetom konania je nárok žalobkyne 1/, ktorým sa domáha proti žalovaným 1/, 2/ náhrady pohrebných nákladov a nárok žalobcov 1/ -3/ , ktorým sa domáhajú ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne 1/ a otec žalobcov 1, 2 vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 11 a § 13 Obč. zákonníka).

23. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že p. D. A., Q..., ktorým bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobcov 2, 3/ bol obeťou dopravnej nehody, ktorá sa udiala dňa 24.8.2018 asi o 4.55 hod. v H. B., keď p. F. Š. v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke pri rýchlosti jazdy 49 km/h oneskorene reagoval na chodca D. A. prechádzajúceho cez vozovku spolu so

psom na vŕdzke po priechode pre chodcov vyznačenom zvislou dopravnou značkou ako i vodorovným dopravným značením, a to z pravej strany cesty na ľavú v smere jazdy vozidla, ktorému nedal prednosť a do ktorého narazil pri strede vozovky ľavým predným rohom vozidla, v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil, spôsobil smrť, za čo bol právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1, 2 v spojení s § 138 písm. h) Tr. Zákona. V konaní bolo nesporné, že p. F. Š.Í. bol v čase nehody zamestnancom žalovanej 1/, pričom trestný čin spáchal v súvislosti s plnením pracovných úloh pre žalovaného 1/, čím je daná zodpovednosť za škodu žalovanej 1/ v zmysle citovaného ustanovenia § 420 ods.2 OZ. U žalovaného 2/ bolo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu vo vzťahu k predmetnému vozidlu. Zodpovednosť žalovanej 2/ je daná v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001Z.z. o povinnom zmluvnom poistení.

24. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná 1/ nesie zodpovednosť na vzniku tejto dopravnej nehody a na následku, ktorý postihol p. A. v podobe jeho usmrtenia. Tento škodový následok - usmrtenie manžela a otca žalobcov je v priamej príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a činnosťou zamestnanca žalovanej 1/ ako vodiča, preto nemožno akceptovať námietky žalovanej 2/, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmom žalobcov a poistnou udalosťou ako takou. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie a vznik škody sú v logickom slede. Teda protiprávne konanie škodcu je príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, preto otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou.

25. Pokiaľ žalovaná 2/ o.i. argumentuje rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 73/2006 z 30.01.2007, podľa ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného, pričom o takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna, treba konštatovať, že táto judikatúra nie je aplikovateľná v prejednávanej veci, ktorá sa týka nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Obč. zákonníka, ako aj v zmysle § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov. V tejto súvislosti treba poukázať predovšetkým na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová C-22/12 z 24.10.2013, podľa ktorého ustanovenia Smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS a 90/232/EHS sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z hľadiska vnútroštátneho bola táto problematika upravená následne rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 4744/2016. Za týchto okolností nemá súd pochybnosti o zodpovednosti oboch žalovaných (a teda aj žalovanej 2/ ako poistiteľa v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z.z.) za nemajetkovú ujmu, ktorá stratou manžela a otca žalobcov im bola spôsobená.

26. Zodpovednosť žalovanej 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Na posúdenie veci nemá preto vplyv, či žalovaná 1/, resp. jej zamestnanec nehodu zavinil z nebanlivosti. Uzavretie poistnej zmluvy žalovanej 1/ ako páchatela neoprávneného zásahu ho tejto zodpovednosti nezavaruje. Poškodení majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednak voči zodpovednému subjektu, ktorým je v danej veci žalovaná 1/ a na totožné plnenie majú súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi (žalovanej 2/), ktorá skutočnosť sa preto prejavila aj v rozhodnutí o povinnosti ich solidárneho plnenia.

27. Námietku žalovanej 2/ ohľadom jej vecnej pasívnej legitímácie v prejednávanej veci súd teda vyhodnotil ako neopodstatnenú. Zásah do osobnostných práv žalobcov, v dôsledku ktorého utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvoreného u žalovanej 2/. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39) a preto i v preskúmavanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie). Tzv. motorové smernice (smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych

predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako i smernica Rady 209/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijskom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD C- 300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasová, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 55). Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami patrí aj nemajetková ujma (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 O. z.). Pod pojem ujma na zdraví je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj cieľ chránený smernicami. Podľa ustálenej judikatúry SD sa ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch a v prípade rozporu medzi jazykovými verziami textu práva Únie sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa účelu právneho predpisu. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj „osobná ujma“, je treba sa sústrediť na účel smernice, pričom uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ v snahe uplatnenia extenzívneho výkladu týchto pojmov, s cieľom posilnenia ochrany obetí (rozsudok SD C-22/2012 Haasová, bod 48, 49). Ak zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 O. z., vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 57, 58). Uvedený záver, ako uviedol SD, nemôže spochybníť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11, § 13 O. z. k úprave zásahov do ochrany osobnosti, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu. S poukazom na uvedené vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla (SD Tlačové komuniké č. 144/13 z 24. októbra 2013). Žalobcovia sa preto dôvodne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanej 2/, ktorá má povinnosť nahradiť škodu na zdraví v podobe psychickej traumy. Pre účely ZoPZP bolo potrebné pojem škoda vykladať eurokonformne, teda extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy, z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Gramatický (formalistický) výklad pojmu škoda, vychádzajúci z textu ZoPZP, resp. z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, znamenalo by to neprípustné značne disproporčné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ako i pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá (riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude náhrada vymožiteľná). Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Z textu tejto smernice je zrejmé, že používa slovné spojenie „personal injury“ (napr. úvod bod 12, článok 9 ods. 1), teda „osobná ujma“. Komunitárne právo tak chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, respektíve za ujmu považuje majetkovú aj nemajetkovú škodu (rozsudok SD C-63/09 Axel Walz). Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 O. z.), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Podľa nálezu ÚS ČR Pl. 16/04 z legislatívneho hľadiska sa javí správnejšie opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu aj ujmu, vzniknutú pôsobením na telesnú ale i duchovnú integritu poškodeného. Princípy európskeho deliktneho práva definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu. Legislatíva európskych štátov sa postupne uvedenej definícii prispôbuje. O. z. nedefinuje pojem škody, hovorí len o skutočnej škode (§442 ods. 1). Skutočná škoda bola v zmysle právnych teórií pred rokom 1989 vykladaná ako majetková škoda a preto ustanovenia o náhrade škody sú systematicky radené k právam majetkovým. Judikatúra prvorepublikových najvyšších súdnych inšancií realizovala ústretovú korektúru zákonnej kazuistiky vo vzťahu k imateriálnej škode. Náhradou škody sa v odôvodnených prípadoch, vyžarovaním princípov obsiahnutých v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), rozumie aj peňažná kompenzácia citovej ujmy, utrpanej úmrtím blízkej osoby, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania. Súd poukazuje aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.3.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutých právnych predpisov učený žalovanou 2/ uvedené požiadavky nespĺňa. Po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6Ncdo 1/2016 Najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Otázka krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola Najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí, napr. u v rozhodnutiach z 27.februára 2018 sp. zn. 6Cdo 206/2017, z 27.februára 2018 sp. zn. 6Cdo 143/2017, zo 14.júna 2017 sp. zn. 3Mcdo 1/2016 a z 29.novembra 2018 sp. zn. 6Cdo 80/2018, sp. zn. 8Cdo 6/2018 z 27.septembra 2018. K otázke pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.júla 2017 sp. zn. 6Mcdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Výskyt rozdielných rozhodnutí v skutkovo rovnakých prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď Nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014). S poukazom na uvedené, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Mcdo 1 2016, 6Cdo 143/2017, 6Cdo 206/2017, 8Cdo 6/2018 odvolací súd považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa súd nepovažuje za dôvodné odkloniť. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 168/2009,

4Cdo 139/2011, 8Cdo 219/2016, 3Cdo 172/2012 a sp. zn. 3Cdo 301/2012 (vid' rozsudok KS TN č.k.27Co/61/2020 - 118 zo dňa 25.8.2020).

28. V zmysle ust. § 11 a § 13 OZ, mal potom súd za preukázané, že v danom prípade došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov. Zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Smrťou manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/,3/ došlo u žalobcov k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby, preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Preto smrť manžela a otca žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadostučinenia nepostačujúca, a preto súd aplikoval § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom vychádzal z kritérií pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Súd vychádzajúc zo skutkového stavu ustáleného v priebehu konania vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že konanie zamestnanca žalovanej 1/, v danom prípade predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, konkrétne do ich súkromia a rodinného života. V nadväznosti na to, čo vyplynulo z vykonaných dôkazov, možno konštatovať, že v prípade žalobcov existovali medzi nimi a zomrelým manželom/otcom silné citové väzby. Žalobcovia preukázali existenciu blízkych citových väzieb s nebohým manželom a otcom žalobcov. Vzťah dvoch fyzických osôb, rodinná integrita, spolupatričnosť, podpora, zdieľanie spoločných radostí aj trápení je nedokázateľným faktom založeným čisto na subjektívnom prežívaní daného vzťahu jeho účastníkmi. Je nesporné a všeobecne akceptované, že ľudský život sa považuje za najvyššiu možnú hodnotu a to nie len na úrovni katalógu základných práv, ale aj bežne. Strata života blízkej osoby z hľadiska významu presahuje materiálnu hodnotu zničeného blatníka, poškodeného či zničeného hnutelného či nehnuteľného majetku. Z tohto dôvodu mal súd za to, že v danom prípade smrť manžela a otca predstavuje taký hlboký zásah do života žalobcov, že tento sa nedá vrátiť späť a nie je reparovateľný. Ľudský život sa nedá oceniť peniazmi a nenavráti nikomu smrť rodinného príslušníka. Ide o veľmi blízke citové vzťahy a skony, keď priami rodinní príslušníci, ako je to aj v prípade žalobcov, prežili s nebohým kus života, radosti, starosti, všetko, čo k životu patrí, a preto náhradu nemajetkovej ujmy treba pociťovať ako ujmu osobnostnú.

30. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, citované ustanovenie súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Výška peňažnej náhrady je teda predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Súd zvažuje všetky právne významné okolnosti spoluurčujúce výšku tejto ujmy, a to predovšetkým intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe a eventuálne poskytnutie inej satisfakcie.

31. Medzi základné princípy právneho štátu patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, ktorá spočíva v tom, že súdy rozhodujú v podobných veciach analogicky, a teda zo samotného skutkového stavu je možné očakávať podobné rozhodnutie ako v iných už rozhodnutých veciach. Na tento účel môže slúžiť aj porovnanie s priznanými nárokmi z tohto titulu v obdobných prípadoch v okolitých štátoch.

32. V prípade žalobkyne 1/ možno hovoriť o mimoriadne závažnej ujme, nakoľko s manželom mala vytvorené výrazné citové a iné väzby. Ich vzťah bol harmonický a nepochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Ich manželstvo trvalo 30 rokov, v manželstve nemali žiadne rozpory a problémy, mali veľa spoločných záujmov, vychovali dve deti - syna a dcéru - žalobcov 2/, 3/, ktorí si zakladali svoje rodiny a obaja sa spoločne s manželom tešili na novú etapu života. Nemožno opomenúť ani fakt, že spoločne netrúvali len manželský život, ale aj pracovný, keďže žalobkyňa 1/ vykonávala pre svojho manžela (podnikateľa) aj pracovnú činnosť. Manžel bol pre žalobkyňu celoživotnou oporou a istotou, plánovali rozbehnúť realitnú činnosť, neskôr si spolu užívať dôchodok, venovať sa vnúčatám, spoločným záujmom. Od tejto udalosti sa zmenil celý život žalobkyne 1/, a to nielen rodinný ale aj v pracovnej oblasti, keď musela nastúpiť do predčasného dôchodku.

33. Rovnaké okolnosti ustálené vykonaným dokazovaním preukázali celkom zrejmy blízky vzťah medzi žalobcami 2/, 3/ a ich zosnulým otcom. Okrem silného citového putu a absencie nezhôd medzi nimi možno poukázať na to, že k strate otca v prípade žalobcov došlo vo veku, kedy si zakladali rodiny, potrebovali pomoc nielen finančnú ale aj morálnu a praktickú, ktorá by im určite, nebyť náhlejšej smrti otca bola aj poskytnutá. Napriek tomu, že žalobcovia 2/, 3/ sú dospelí, vo veku 31 rokov (žalobca 2/), 28 rokov (žalobkyňa 3/) so samostatnými domácnosťami, naďalej medzi nimi a otcom prebiehal intenzívny a pravidelný kontakt, žalobkyňa 3/ s otcom trávila dovolenky, výlety, pre oboch žalobcov bol otec silnou oporou, istotou a osobou, na ktorú sa môžu kedykoľvek obrátiť. Pre úplnosť súd poukazuje nato, že z vykonaných dôkazov nevyšli v priebehu konania najavo žiadne skutočnosti, ktoré by existenciu popísaného blízkeho vzťahu žalobcov 2/,3/ zo zomrelým čo i len čiastočne spochybňovali, pričom v tomto smere neprezentovali žiadne námietky ani žalovani.

34. Pre existenciu úzkych citových a ďalších väzieb medzi žalobcami a ich manželom a otcom, ktoré existovali pred jeho úmrtím možno konštatovať, že v prípade žalobcov došlo v dôsledku konania žalovaného k okamžitému násilnému pretrhnutiu týchto úzkych väzieb žalobcov k zomrelému manželovi a otcovi.

35. Podľa nálezu Ústavného súdu SR 288/2018 z 5.12.2017 pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Súd teda preskúmal rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch a porovnal ich s daným prípadom. Nemajetková ujma porovnateľná s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy bola priznaná napr. Okresný súd Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012 - po 10.000,- eur v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode z nedbanlivostného trestného činu, Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 27Co/61/2020 - 10.000,- v dôsledku úmrtia ich matky pre nedbanlivostnej dopravnej nehode, NS SR sp. zn. 3Cdo 18/2016 - 3 x 23.000,- smrť manžela/otca pri dopravnej nehode, KS ZA sp. zn. 8Co 264/2013 smrť chodca na základe trestného činu usmrtenia (prečin) na prechode - 20.000,- manželka, 23.000,- dieťa, NS SR sp. zn. 4Cdo 139/2011 smrť dcéry na základe prečinu usmrtenia na prechode 2 x 15.000,- rodičia, 2 x 2000,- súrodenci.

36. Vyhodnotiac vyššie uvedené, súd ako primeranú sumu nemajetkovej ujmy považoval u žalobkyne 1/ uplatnenú sumu 20.000,- eur a u žalobcov 2/, 3/ u každého sumu 13.000,- eur. Aj napriek tomu, že žalobkyňa 3/ bola v intenzívnejšom osobnom kontakte s otcom, než jej brat - žalobca 2/, súd obom súrodencom priznal nemajetkovú ujmu v rovnakej výške. Bolo preukázané, že žalobca 2/ mal rovnako hlboký citový vzťah k otcovi, smrť otca bola pre neho šokom, vyvolala v ňom smútok, a ich vzťah bol dobrý. Súd má za to, že samotná skutočnosť, že nebol s otcom (vzhladom na jeho pobyt v zahraničí) v rovnakom osobnom kontakte ako žalobkyňa 3/ neznamena, že strata, ktorá postihla žalobcu 2/, je menej závažná a bolestná ako u žalobkyne 3/. Obaja sa zhodne vyjadrili, že so smrťou otca sa doposiaľ nevyrovnali. Po zvážení týchto okolností je podľa názoru súdu dôvodné, aby aj obom súrodencom dostalo odškodnenia v rovnakej miere, pretože podľa názoru súdu nie je namieste robiť diferenciáciu pri posudzovaní kvality vzťahu súrodencov k otcovi a diferenciáciu odškodnenia utrpenej nemajetkovej

ujmy. V každom prípade obaja žalobcovia rovnako utrpeli stratu svojho rodiča - otca, s ktorým mali dobré a morálne vzťahy. Vo zvyšnej časti, t. j. nad výšku súdom určenej náhrady nemajetkovej ujmy, súd žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

37. Podľa § 449 ods. 1, 2, 3 OZ pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením, (2) pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení, (3) náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

38. Podľa § 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádza do výšky 663,88 eura.

39. Podľa § 101 ods. 2, 3, 4, 5 zákona č. 461/2003 Z.z. (2) za náklady spojené s pohrebom sa podľa tohto zákona považujú a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu, b) náklady na spopolnenie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou, c) cintorínske poplatky, d/ náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule, e) náklady na úpravu hrobu. Suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 2 324,40 eura. Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20180701>> rovnako. (4) Fyzická osoba, ktorá s poškodeným, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, žila ku dňu jeho smrti v domácnosti, a nezaopatrené dieťa poškodeného majú nárok na náhradu a)jednej tretiny výdavkov vynaložených na smútočné ošatenie, najviac v sume 99,60 eura pre každú fyzickú osobu a nezaopatrené dieťa, a b)cestovných výdavkov vynaložených na ich prepravu z miesta trvalého pobytu na miesto pohrebu a späť. (5) Suma náhrady výdavkov uvedených v odseku 4 pre všetky fyzické osoby a nezaopatrené deti uvedené v odseku 4 je najviac 2 324,40 eura. Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20180701>> rovnako.

40. Žalobkyňa 1/ (ako osoba, ktorá náklady vynaložila) si v konaní ďalej uplatnila aj náhradu vecnej škody z titulu pohrebných nákladov. Podľa § 449 ods. 2 O. z. pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Predpokladom priznania týchto nákladov je ich primeranosť a súčasne, že neboli uhradené podľa predpisov o nemocenskom poistení. V rámci tohto nároku sa teda nehradia všetky náklady vo výške, v akej boli skutočne vynaložené, ale náhrada týchto nákladov je obmedzená hľadiskom primeranosti (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo/818/2004). Vykonávací predpis k dotknutému ustanoveniu, v § 2 ods.1 NV (Nariadenie vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z.) v súvislosti s nákladmi na pohreb odkazuje na právnu úpravu, ustanovenie § 101 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého za náklady spojené s pohrebom sa považujú najmä náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby so zabezpečením pohrebu, náklady na spopolnenie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou, cintorínske poplatky, náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule a náklady na úpravu hrobu. Ustanovenie § 2 ods. 2 NV stanovuje maximálnu sumu, ktorú je možné považovať za primerané náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu, a to 663,88 eur .

41. Žalobkyňa 1/ si uplatnila náhradu pohrebných nákladov pozostávajúcich z nákladov na pomník vo výške 2.855,- Eur, nákladov pohrebnou službou vo výške 1.172,32 Eur, nákladov na vykopanie hrobu 238 Eur a nákladov na kar vo výške 456,35 Eur, celkom 4.721,67 Eur, ktorú náhradu si s poukazom na § 101 zákona č.461/2003 uplatnila len vo výške 2.729,30 Eur.

42. Pokiaľ žalovaná 1/ namietala, že maximálna možná výška priznania pohrebných nákladov predstavuje 2.324,40 Eur, súd sa s týmto názorom nestotožnil. Vychádzajúc z ustanovenia § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z.z. suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 2 324,40 eura. Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20180701>> rovnako. V zmysle § 94 ods.4 cit. Z. Sumy uvedené v odsekoch 2 a 3 platné k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšujú vždy od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka o percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/20180701>>. V zmysle § 89 ods.8 cit. Z. Úrazová renta vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazová renta priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázaného štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho

roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Od 1. januára 2018 sa suma náhrady nákladov spojených s pohrebom zvýšila o 2,00 % na sumu 2 729,30 eura.

43. Súd sa však stotožnil s námietkou žalovaných, že náklady na pomník možno priznať v maximálnej výške 663,88 Eur s poukazom § 2 nariadenia vlády č. 87/1995Z.z. Súd preto priznal žalobkyni ako dôvodne uplatnené, primerané a preukázateľne vynaložené pohrebné náklady, ktorých vynaloženie mal za preukázané z predložených pokladničných dokladov a faktúr, a to za zriadenie pomníka v maximálnej výške 663,88 Eur (čl. 9 a čl. 12 spisu), náklady pohrebnej služby vo výške 1.172,32 Eur (čl. 13,14 spisu), náklady na vykopanie hrobu 238 eur (čl. 10 spisu) a náklady na kar vo výške 456,35 Eur (čl.15 spisu) celkom vo výške 2.530,55 Eur, ktorá suma nepresahuje s poukazom na § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase úmrtia manžela/otca žalobcov maximálnu možnú sumu pohrebných nákladov 2.729,30 Eur. Vo zvyšnej časti uplatnených pohrebných nákladov súd žalobu zamietol.

44. Podľa § 441 OZ ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

45. Podľa § 415 OZ Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

46. Podľa § 2 ods.2 písm. v) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke vodičom osoba, ktorá vedie vozidlo.

47. Podľa § 2 ods.2 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke chodcom účastník cestnej premávky pohybujúci sa pešo; chodcom je aj osoba, ktorá napríklad tlačí alebo ťahá sánky, detský kočík, vozík pre osoby so zdravotným postihnutím alebo ručný vozík s celkovou šírkou nepresahujúcou 600 mm, osoba, ktorá sa pohybuje na lyžiach, korčuliach, kolobežke bez pomocného motorčeka, skejtborde alebo obdobnom športovom vybavení, pomocou mechanického alebo elektrického vozíka pre osoby so zdravotným postihnutím, a osoba, ktorá tlačí bicykel, motocykel alebo kolobežku s pomocným motorčekom, alebo vedie zviera.

48. Podľa § 4 ods.1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke Vodič je povinný dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov, pritom ho nesmie ohroziť; to neplatí pre vodiča električky.

49. Podľa § 53 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke (1) Pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, miesto na prechádzanie, nadchod alebo podchod. Na priechode pre chodcov a na mieste na prechádzanie sa chodí vpravo. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy; ak sa chodec nachádza na vozovke, musí takémuto vozidlu bez meškania uvoľniť priestor na prejazd. Chodec je povinný umožniť električke plynulý prejazd. (2) Chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. To platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané, ak v § 55a ods. 2 nie je ustanovené inak.(3) Mimo priechodu pre chodcov sa smie cez vozovku prechádzať len kolmo na jej os. Chodci smú prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.(4) Pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany.

50. Vzhľadom na tvrdenia žalovaných o zavinení poškodeného pri vzniku škody poukazujúc na závery znaleckého posudku, v zmysle ktorého technickou príčinou vzniku škody bola súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vozidla, ale tiež konanie chodca, ktorý nereagoval zrýchlením pohybu, súd zisťoval existenciu zavinenia neobohého p. D. A., Q.. a skúmal, či svojím správaním prispel ku škodlivému následku.

51. Po vykonanom dokazovaní sa súd nestotožnil s právnym názorom žalovaných, že v danom prípade je potrebné aplikovať § 441 OZ, a to spoluzodpovednosť p. D. A. za vznik škody.

52. Pri aplikácii spoluzodpovednosti poškodeného je potrebné prihliadať na celkové správanie poškodeného pred vznikom škody, počas škodového deja, musí ísť o zavinené konanie v rozpore s právom (napr. prechádzanie cez cestu, kde je to zakázané), konanie poškodeného musí byť jednou z príčin vzniku škody, pričom rovnako ako u škodcu sa musí jednať len také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady pre vznik škody, musí byť preukázané protiprávne konanie poškodeného, ktoré bolo príčinou vzniku škody (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 2233/1999).

53. V danom prípade nebola preukázaná jedna zo zložiek pre vznik zodpovednosti za škodu, a to protiprávne konanie nebohého D. A., Q.. Pokiaľ žalovaná 1/ poukazovala na závery znalca, ktorý ako technickú príčinu škody ustálil súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča (oneskorenej reakcie na pohyb chodca po priechode pre chodcov a tiež konanie chodca (ktorý nereagoval na prichádzajúce vozidlo tým, že by zvýšil rýchlosť svojho pohybu, čím by tesne opustil koridor pohybu vozidla), súd uvádza, že sa jedná len o technickú analýzu deja, teda sa jedná o tie prvky nehodového deja, ktoré vznikli v rozpore s „technickým výkladom“ pravidiel cestnej premávky a ktoré buď vyvolali kolíziu situáciu alebo znemožňovali zabrániť dopravnej nehode. Jedná sa o tzv. technicko-právny (podmieňovací) výklad, resp. pomocný výklad pre bližšie pochopenie zložitej technicko-právnej problematiky, pričom sám o sebe nie je odpoveďou na právnu otázku - vyvodenie spoluzodpovednosti poškodeného a ako taký nemôže byť automaticky prebraný do meritórnych rozhodnutí.

54. V konaní nebolo preukázané, že by poškodený ako chodec sa pohyboval na vozovke v rozpore s pravidlami určenými v zákone č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Bolo nesporné, že poškodený prechádzal cez cestu priechodom pre chodcov, tak ako mu to ukladá ustanovenie § 53 cit. zákona. Aj keď bol skonštatované v znaleckom posudku, že jeho chôdzu možno hodnotiť ako pomalú, nebolo preukázané, že by sa na priechode bezdôvodne zdržiaval alebo by zastavil. Naopak, jednoznačne porušil svoju povinnosť vodič, keď v zmysle § 4 ods.1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, pritom ho ohrozil, resp. spôsobil mu smrť. Vodič/škodca, bývajúcí blízko miesta, kde sa stala dopravná nehoda, teda znalý miestnych pomerov, síce neprekročil povolenú rýchlosť, avšak vedomý si skutočnosti, že na danom úseku sú dva priechody pred chodcov (nehoda sa stala na druhom priechode) mal byť jednoznačne obozretnjší a prispôbiť rýchlosť daným pomerom, tak, aby stihol včas zareagovať. Znalec tiež konštatoval, že v danom mieste je z pozície vodiča vozidla pozadie svetlé, čo vytvára dostatočný kontrast na spozorovanie tmavo oblečených chodcov. Napokon poškodený prechádzal cez prechod s veľkým bielym psom, teda nič nebránilo vodičovi zareagovať v primeranom čase na prechádzajúceho chodcu.

55. Keď súd skonštatoval, že zo strany poškodeného p. D. A., Q.. nedošlo k protiprávnemu konaniu, súd ďalej skúmal, či zo strany poškodeného nedošlo k zanedbaniu preventívnej povinnosti v zmysle § 415 OZ, resp. k takému konaniu poškodeného, ktorým v dobe hroziacej škody nezakročí primeraným spôsobom na jej odvrátenie, nekoná obozretné, tak aby mohol by predísť škode, ktoré konanie by zakladalo jeho spoluzavinenie. Ust. § 415 Občianskeho zákonníka ukladá totiž povinnosť každému; všeobecná preventívna povinnosť sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov, teda nielen na škodcu, ale aj na toho, komu riziko vzniku škody hrozí. Porušenie preventívnej povinnosti samotným poškodeným preto môže zakladať jeho spoluzavinenie na vzniku škody (§ 441 Obč. zákonníka), pretože je povinnosťou každého chovať sa tak, aby nespôsobil škodu, a to nielen vo vzťahu k ostatným, ale aj voči sebe samému. Mieru spoluzavinenia chodca na vzniku škody na zdraví, pritom treba posudzovať z hľadiska možnosti chodca predísť riziku vzniku škody na zdraví v danom mieste a čase a okolnostiam, ktoré mohol predvídať.

56. Znalec v znaleckom posudku skonštatoval, že chodec prechádzal cez priechod pomalou chôdzou s tým, že mohol dopravnej nehode zabrániť, tak, že by v čase 2,5 s pre zrážkou zareagoval zrýchlením pohybu. Ďalej konštatoval, že ak by chodec zareagoval zrýchlením chôdze, dokázal by tesne opustiť koridor vozidla a k dopravnej nehode by nedošlo. Za uvedených podmienok by pravdepodobne nestihol opustiť koridor pohybu vozidla.

57. Výpoveďou manželky poškodeného (žalobkyne 1/) ako aj veterinárky v trestnom konaní, bolo preukázané, že poškodený prechádzal cez priechod so psom, ktorý bol hluchý, slepý a neschopný rýchlejšieho pohybu s tým, že za takéhoto stavu bol pes plne odkázaný na majiteľa.

58. Za situácie, keď poškodený prechádzal s plne na neho odkázaným psom (slepým, hluchým, ťažko sa pohybujúcim) cez priechod pre chodcov, vo vedomí prednosti chodca na priechode, nemožno rozumne od poškodeného žiadať, aby sa v priebehu 2,5 sek. rozhodol ako vyrieši situáciu s nečakane sa na neho rútiacim motorovým vozidlom, teda či zrýchli pohyb a tým obetuje život svojho „domáceho miláčika“ (keďže podľa záverov znalca by za zrýchlenia pohybu poškodeného, pes nestihol opustiť koridor pohybu vozidla). Do úvahy neprichádzal ani spoločný zrýchlený pohyb poškodeného a psa vzhľadom na zdravotný stav psa a tiež bolo vylúčené, vziať si psa na ruky, keďže sa jednalo o veľkého psa, v kohútiku 40-50 cm. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že poškodený neporušil prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 OZ.

59. Keďže neboli splnené podmienky aplikácie § 441 OZ o spoluzodpovednosti poškodeného, súd zaviazal žalovaných na náhradu škody žalobcom v celom rozsahu.

60. O nároku na náhradu trov konania žalobcov súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. Žalobcovia mali úspech čo do meritu veci, teda v otázke zásahu do osobnostných práv žalobcov, neúspech mali v časti nepriznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška priznania však závisela od úvahy súdu. Žalobkyňa 1/ mala neúspech aj čo do časti náhrady pohrebných nákladov v rozsahu 7,28 % (žiadala 2.729,30 Eur, priznaná jej bola suma 2.530,55 Eur), čo k celkovému žiadanému resp. priznanému nároku žalobkyne 1/ predstavuje nepatrnú časť, a preto súd žalobcom priznal proti žalovaným právo na náhradu trov konania každému v rozsahu 100 % (viď nález ÚS ČR z 22.6.2000, sp. zn. III.ÚS 170/99). Argumentácia žalovanej 1/, ktorou žiadal, aby trovy konania znáša žalovaná 2/, keďže odmietla plniť neobstojí. Žalovaní majú v konaní postavenie samostatných spoločníkov, žalobcovia sa tak môžu domáhať plnenia od ktoréhokoľvek žalovaného, alebo aj voči obom. Pokiaľ žalovaná 2/ odmietla plniť, rovnako tak odmietla plniť aj žalovaná 1/. Súd preto nevzhliadol žiadne dôvody, pre ktoré by mala znášať trovy konania len žalovaná 2/. V zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré možno podať na Okresnom súde Považská Bystrica v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok).